

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemana velja: Za celo leto predplačan 15 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za en mesec 1 gid. 40 kr.
V administraciji prejemana velja: Za celo leto 12 gid., za pol leta 6 gid., za četrt leta 3 gid., za en mesec 1 gid. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gid. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Narodnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 30.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 13 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 207.

V Ljubljani, v sredo 10. septembra 1890.

Letnik XVIII.

VABILO

k

V. REDNI VELIKI SKUPŠČINI

družbe sv. CIRILA in METODA

v Ljubljani sredo 24. septembra 1890.

Vspored:

- I. Slovesna sv. maša pri sv. Jakobu ob 10. uri dopoldne.
- II. Zborovanje v čitalnični dvorani ob 11. uri.
 1. Prvomestnikov nagovor.
 2. Tajnikovo poročilo.
 3. Blagajnikovo poročilo.
 4. Nadzorništva poročilo.
 5. Volitev*) jedne tretjine odbornikov.
Po pravilih izstopijo naslednji udje družbenega vodstva: 1. Ivan Hribar, 2. Luka Svetec, 3. dr. Ivan Tavčar in 4. Tomo Zupan.
 6. Volitev*) nadzorništva (5 članov).
 7. Volitev*) razsodništva (5 članov).

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

V Ljubljani, dne 10. septembra. 1890.

Prvomestnik:

Tomo Zupan.

Podpredsednik:

Luka Svetec.

*) Iz § 16. glavnih pravil: Vsako leto izstopi jedna tretjina. Nadzorniki in razsodniki pa se volijo vsako leto iz novič.

Iz § 14. Velike skupščine se vdeležujejo s posvetovalno in glasovalno pravico: . . . b) pokrovitelji; c) udje družbenega vodstva; d) udje družbenega nadzorništva in razsodništva; in e) podružnični zastopniki.

Število podružničnih zastopnikov se ustanavlja tako, da je na vsaki 50 družbenikov eden zastopnik; vendar pa mora vsaka podružnica najmanj po enega imeti.

Iz § 15. Podružničnim zastopnikom je dovoljeno pooblastiti namesto sebe kogarkoli izmed družbenikov.

LISTEK.

Zadnja dneva Marije Stuart.

(Spisal baron Kervyn de Lettenhove; poslovenil J. Benkovič.)

Pomračilo se je in megla, ki so se vzdigovale nad ledinami, pomočenimi po reki Nen, zatemnile so obzorje ter naznanjale škotski kraljici, da se je poslovil zopet jeden dan, kateremu ne bo nobeden več sledil. Kraljica se je podala v svojo sobo in, zavita v dolg plašč, sedla k vznožju svoje postelje; vtopila se je v globoko premišljevanje in opravila svoje navadne molitve.

Ko je odprla svojo priljubljeno molitveno knjigo „Služba Marijina“, ki je bila tiskana v Parizu in okrašena z mnogimi lesorezi Jakoba Kerver-ja, za-

Opomba prelagateljeva. Od 8. do 13. aprila 1888 je zboroval v Parizu „mednarodni zbor katoličanov“, h kateremu se je sešlo mnogo učenjakov vseh delov sveta. Obravnavali so najrazličnejše predmete v obrambo katoliške vere. V preteklem letu sta izšli v Parizu dve obširni knjigi „Congrès scientifique international des catholiques, Paris, 1889“, ki obsežate vse one učene govore. (Vsebinska I. dela: 1. jako obširen in zanimiv uvod, 2. razprave verske, 3. modroslovne. — II. dela: razprave: 1. pravoslavne, 2. zgodovinske, 3. naravoslovne in 4. antropologične.) Tu podajam iz drugega dela (str. 268 do 276) poročilo o slavni škotski kraljici, nesrečni Mariji Stuart, o kateri je razširjeno toliko nesramnih zgodovinskih lažij.

Slavnost v Celji.

Slavnost, ki se je dúe 7. in 8. septembra povodom osnovanja „Celjskega Sokola“ vršila v Celji, je za slovenski narod tolikega pomena, da moramo zopet obširneje govoriti o tem velevažnem dogodku v zgodovini narodnega gibanja in razvoja na Spodnjem Stajerskem.

Čitateljem našim je znano, da se je celjski magistrat trudil na vse kriplje, da bi zabranil slavnost. Izdajal je ukaze, da vdeleženci ne smejo v društveni opravi in s posebnimi znamenji prekorajiti okrožja celjskega mesta, naznanil je ta svoj ukrep v Zagreb in okrajnim glavarstvom, kjer so sokolska društva; toda čast in hvala visoki vladi, ki je po svojih organih ovrgla te nezakonite ukrepe in dovolila vhod v društveni opravi in sploh dovolila slavnost, katera bi bila brez vsega političnega značaja, da ji ga niso vtisnili narodni naši nasprotniki.

Da nas ne zadene zopet usoda konfiskacije, hočemo mirno in stvarno ob kratkem zavriniti neutemeljeno sumničenje, češ, da hodimo s svojimi slavnostmi škodo delat v nemške zelnike. Iz venca mnogih napadov le jedno cvetko.

V sobotni številki je pisal listič, ki se imenuje glasilo kranjske ustavoverne stranke, mej drugim naslednje:

„Vseučilišče brez vednosti, akademija brez učenjakov, telovadna društva brez droga! Toda politika — mnogo politike! To je glavna stvar pri vseh narodnih slovanskih slavnostih, torej tudi pri telovadnih društvih, ki motijo mir nemških prebivalcev s svojimi slavnostnimi sprevodi. Pri avstrijskih Slovanih se vse zašiljuje v narodno politiko. Češke šole v nemških občinah se niso ustanovile zato, da bi se otroci česa naučili; nasprotno, da se ne naučijo nemščine, katero bodo kdaj najbolj potrebovali med Nemci. Te šole so tedaj ravno tako narodno-politični zavodi, kakor brez števila slovan-

skih srednjih šol, katere si izberačijo in katere preplavlja „dobri svet“ slovanske duhovščine, da pohajajo iz njih podčastniki slovanskega gibanja v Avstriji . . . To so vojaške šole za slovanske bataljone, za semenišča cele Avstrije, iz katerih se naberejo slovanski „hetz-kaplanje“, ki so največ krivi narodnostnega prepira v Avstriji; za slovanske birokrate, ki imajo prvo besedo v narodnih društvih . . . Kot kulturovoditelji pa stopajo na čelu armade „Sokoli“, ki za svojo narodno in politično službo ne potrebujejo telovadnega droga, ker ta jih le ovira pri slavnostnih sprevodih. Ti gospodje telovadijo z vlogami in pritožbami pri oblastvih in delajo narodne in politične skoke. Vsakemu poznavatelju razmer je jasno, kateri nameni so merodajni, če slovanska društva v nemških mestih in občinah prirejajo sprevode in neprijetnosti. Njim ni na veselju do telovadbe in družnosti, temveč na veselju do nevolje, katero vzbujajo med Nemci, na veselju, da morejo reči: slovanska želja najde več ozira, nego nemška obramba. Ta namen tembolj žali Nemce, ker dobro vedo, zakaj se jim izobešajo rudeče srajce. S slavnostnimi sprevodi hočejo svetu kazati, da so Slovani gospodje v Opavi in Celju in ne več ono nemško prebivalstvo, ki je naseljeno iz-za zgodovinskih časov v teh mestih in si je do danes ohranilo nemški značaj. In to naj morda Nemce navdaje z radostjo in gostoljubnimi čustvi do onih, ki so jim vedno in povsod najhujši nasprotniki in ki vse storé, da bi Nemcem vzeli nemško preteklost in nemško bodočnost? . . .“

Dovolj te predrznosti in zelotypije! Ne hodi nam pa misel, da bi odgovarjali na vse te nezmišelnosti in zlobne provokacije; konstatujemo le, da je z ljudmi, ki tako čutijo in govoré, nemogoč vsak stvaren razgovor, prazna vsaka mirna beseda. Dokler bode nemški listi in lističi govorili tako oholo, ne bode konca narodnostnemu prepiru. Slovenski rod ni rod pastirjev brez domovja, brez pravic. Tu prebiva dolga stoletja, ko o Nemcih v Celji ni bilo

zrla je — nekega dne meseca februarja — (na sliki) drvarja, dvigajočega sekuro, da bi zamahnil in podrl deblo drevesa, ki je bilo ponos in kras celemu gozdu. Sledeče jutro je spominalo na nekega mučenca, in dalje je sledil izrek iz Jobove knjige: „Človek vsklije kakor cvetlica, pohodijo ga, in zgine kakor senca.“

Zvesti zdravnik Bourgoing je imel mnogo skrbi radi svoje dobre gospe. Dolgoletno stanovanje v mrzlih in mokrotnih jetniških prostorih je omajalo njeno zdravje, in od dne do dne se je hujšalo nje stanje. Šel je zato v sosedne vrtove, da bi nabral zelišč, s katerimi bi ji polajšal trpljenje. Toda, kaj naj bi značile besede jetničarja v Fotheringhay-u, Amyas-a Powlet-a, „naj se k temu podviza?“

Služabniki škotske kraljice so bili zopet v drugih

Učeni baron Kervyn de Lettenhove, ud belgijskega parlamenta in bivši minister, pa je v tem zboru na podlagi novih originalnih listin jasno dokazal, da je bila Marija Stuart bolj m učenica katoliške vere, kakor žrtev častihlepnosti angleške kraljice, zloglasne Elizabete. Imenovani pisatelj se mnogo bavi z godovino Marije Stuart, vzlasti o njenem preganjanju in jetništvu se hoče natančno poučiti. Ravno v preteklem letu je potekla z njegovega peresa učena in temeljita razprava: „Marie Stuart. L'oeuvre puritaine. Le Procès. Le Supplice. (1585—1587) par le Baron Kervyn de Lettenhove. Paris. 1889. 2 vol. in 8.

stiskah. Dne 6. februarja je prišel iz Londona Robert Beale, izumitelj najhujših načrtov puritanske stranke, in je imel seboj spremljevalca oblečenega v črn žamet; njegovo poslanstvo je bilo zavito v skrivnostno temo. Drugega dne so zvedeli, da je došel grof Kent in z njim grof Shrewsbury, ki je kot veliki maršal angleški predsedoval slovesnim sodnim sklepom in slednjič, da je šerif grofije Northampton tudi že tukaj. Strahu preplašeno se je zbiralo kraljičino spremstvo trumoma v dvorani, katero je zapustila njih gospa, da bi ostali med seboj pokramljali. Ob štirih popoldne so se začeli siloviti udarci po vratih. Grofa Kent in Shrewsbury sta vstopila, spremljana od Beale-a in Powlet-a, in hotela govoriti s kraljico. Ko pa je jedna izmed služkinj odgovorila, da želi gospa nekaj časa biti osamljena, in da jih ne more vsprejeti, razven ako je nujna sila, potrdila sta ji in dostavila: „Da, nujno je in usodepolno!“

Grof Kent, ki je imel toliko let nadzorstvo čez škotsko kraljico, korakal je naprej in, vtisnivši viteškemu grbu Talbotov prvi madež, odkril se je in jo tako-le nagovoril: „Gospa, zeló bi želel, da bi vam kdo drugi mesto mene donesl tako slabo poročilo, kakoršno je to, katero moram jaz v imenu angleške kraljice naznaniti. Toda kot njen zvesti služabnik, kakoršen sem, ne morem drugače, nego

še sluha. Mi nismo naselniki, nismo lačni nemške zemlje, branimo le svojo grudo, katero so nam zapustili naši pradedje; upiramo se proti besnečim valovom tujega morja, katero se zgrinja nad našimi glavami. Ne poznamo nasilstva, sovražimo tujo moč, prosimo le pravice, ki nam je zagotovljena v ustavi. V političnem oziru smo mi pravi liberalci, ker vsakemu privoščimo svoje in branimo le svoje borno domovje. In ker je borno to domovje, ljubimo je s tem večjo ljubeznijo in vstrajnostjo. Stoletja besni proti nam vihar močnejših rodov, desetletja nam prorokujejo narodni pogin; a Bog, ki nam je dal svoj jezik, vzdržal nas boče i v prihodnje nad vodami povodnji, slavni habsburški rod, ki nas je pred šeststo leti vzel pod mogočno svoje okrilje, varoval nas boče potopa v krutem boju za obstanek, ker Bogu, vladarju in domovini posvečeno je vse naše mišljenje in delovanje. V Avstriji smo, tu ostajemo, Bogu in cesarju zvesti Slovenci smo, in le kot taki hočemo obvarovati svoj dom, ali pa slavno pasti, če nam je božja previdnost odločila tako usodo.

Zato bodemo vedno in povsod povzdignili svoj glas, kjer in kadar nas bodo naši klevetniki ometali s sumničanjem, stali vstrajno na braniku za svoje najdražje svetinje, da pridemo skozi rudeče morje skrajnega pritiska in terorizma nemško-liberalne in irredentovske falange do mirnega in gotovega pokojšča. Nemška gospôda, ne skrbite za nas, ne odkažite nam potov v državnem in socialnem življenju. Privoščite nam prost razvoj po božjih in državnih postavah, mi vam ne bodemo belili las.

Tolaži nas zavest, da narod nemški v svojem korenu v sedanjih časih ni toliko sovražen slovan-skim narodom; krivdo nosijo le posamezni kričači, časnikarski tlačani in nekateri slepi odpadniki, ki vedno vzdržujejo v toku valove narodnostnega boja. Tudi večina celjskega prebivalstva je mirna in gostoljubna, ker nad tristo stanovanj je ponudilo slavnostnemu odboru na razpolaganje. Čast torej gostoljubni večini celjskega prebivalstva, čast in priznanje vladi, ki se ni dala motiti po neutemeljenih ukrepih, da se je mogla slavnost vršiti sijajno in brez neredov od slovenske strani. (Dalje sledi)

Nemške naselbine na Ruskem.

I.

Ruska cesarica Katarina II. je začela l. 1764. naseljevati po neizmernih prostorih svoje države tuje, posebno nemške koloniste, ker je hotela na ta način povzdigniti vrednost zemljišča ter pospešiti napredek v poljedelstvu. Za tedanje čase je bilo to sredstvo za napredek države morda koristno, ali nasledki so se pokazali za ruski narod škodljivi, kajti Nemeč je nenasiten, pa si želi svoje naselbine razširiti na škodo ruskega naroda. Nemcu je nupuhjenost prirojena, pa misli, da mora Slovanom, ki so po navadi blagodušni, vselej in povsodi zapovedovati. Spočetka sprejeti kot kolonisti si počasi

pokoriti se danemu ukazu, glasečem se, naj Vas opomnim, da se pripravite na izvršitev smrtne obsodbe, katero je izrekla nad Vami."

Takoj potem je prečital Robert Beale dano mu povelje, da vse zapleni, hoteč se, kakor sam poroča, ravnati po aktu asociacije iz leta 1584.

Toda to nikakor ni zadoščevalo Robertu Bealu-u; hladnokrvno je razlagal vse, kar mu je narekovala puritanska gorečnost.

"Poklicali smo ji v spomin", poroča on sam s svojo surovo in kruto govorico, "vse njene pregrehe, opomnili smo jo na blagovoljne ozire, katere smo imeli zá-njo pri obsodbi, in na potrebo, ki sili angleško kraljico k smrti obsodbi; umreti mora namreč ta ali ona. Pričakovali smo, da boče, gledé na take razloge, pripravljena in da boče torej naše poročilo brez zamere vsprejela. In da bi izpolnili vse svoje dolžnosti, katere imamo kot kristijani, ponudili smo ji pomoč škofa ali dekana iz Peterborough-a. Toda odgovorila nam je, prekrižavši se v imenu Očeta, Sina in sv. Duha, da je pripravljena umreti v rimsko-katoliški veri, katero so priznavali njeni pradedje, in da ji ne more nobena moč omajati njenega sklepa. Potem je odločno protestovala in zaničala, češ, da se je ona kedaj vdeležila zarote v Babingtonu in je povedala, da dobro vé, da mora le radi svoje vere smrt pretrpeti. Dostavila je: dasiravno bo ona odpustila orodju svoje smrti, vendar nikakor ne dvomi, da jo boče maščeval vsekako Bog-sam." (Dalje sledi.)

prilastijo Nemci kaj radi v dotičnem kraju gospodarstvo in najboljši dokaz za to so nam take naselbine v Rusiji, kjer so se v zadnjih 25. letih tako pomnožile, da vzbujajo že pozornost in velik nemir mej politiki. Po „Rusk. Vjest.“ se je naštel v 12 ruskih gubernijah in še posebej v saratovskej, samsarskej, besarabskej, kersonskej, tavriskoj in jekaterinoslavskoj l. 1864.: tujih naselbin 559, ter v njih 225.694 moških, ki so naselili 2,104.032 de- (= 3 vrste = 2400 □ °) zemljišča. Ali kako strašno so narasle te številke v poslednji četrti tega stoletja. Pred dvema letoma so imeli v vlasti naseljenci v 7 ruskih gubernijah že 3,792.104 desetini t. j. skoraj za 75 % več in to vse za 23 let! a v posestvu tujih podložnikov, z večino Nemcev, bilo je 636.100 desetini. Od skupnega števila 4,428.204 desetini odpada 2,606.714 na štiri južne gubernije, a 557.325 desetini na tri gubernije jugozapadnega okraja. O gubernijah v kraljestvu Poljskem in severnozpadnem kraju, kakor tudi o predkavškem in zakavkaškem nočemo niti govoriti. Nemški kolonialni naval sega do tam, a v kraljevini poljski, katero je tujcem odprl l. 1864. tamošnji namestnik iz političnih vzrokov je 10 % vsega zemljišča naseljenih s tujci t. j. večidel z Nemci. So sicer še čisto ruska okrožja, kje je bilo le malo nemških naseljencev, ali od tega časa se je razširila kolonizacija nemška kakor povodenj na zapadu in jugu Rusije, kjer kupujejo Nemci na vrat na nos najlepša zemljišča v onih gubernijah, koder je do zdaj živel samo krepki ruski narod. Tako so že v tem jugozapadnem kraju pred dvema letoma posedovali tuji kolonisti pol milijona desetini, a zdaj jih imajo že 800.000. Iz vsega tega se vidi celi zistem in modra operacija nemškega naseljevanja na Ruskem.

Pravi faktum je zdaj ta, da prehajajo Nemcem v roke najboljša in najplodnejša zemljišča, ki so bogata žitnica ruskega naroda, in sicer prehajajo v takej množini, da je vprašanje o nemškem posestvu postalo najvažnejše vprašanje v gospodarskem in političnem življenju jugozapada in juga Rusije. Da moremo to vprašanje bolje razsoditi, čujmo neke izjave, ki se odzivljejo v raznih ruskih časopisih iz onih krajev, kjer nevarnost najbolj preti.

Iz Rovna v volinskej guberniji javljajo časopisu „Južni Kraj“, da posedujejo Nemci v jugozapadnem kraju okoli 800.000 desetini zemlje in sicer samo v volinskej guberniji čez 600.000 desetini; nemških naseljencev v tej guberniji je okoli 200.000 duš, a v celem tem kraju je čez 300.000 duš, od katerih je vsaj četrtina, okoli 80.000 duš, tujih podložnikov, ki nimajo nobene moralne niti pravne odgovornosti, ako v slučaju vojske pristopijo na stran sovražnikovo. Ponašanje teh mirnih osvajačev je čisto neprijazno nasproti ruskemu narodu, oni znajo vse ruske postave prezreti, ali nasproti temu širiti v Rusiji svoj „Vaterland“. Glavna sila nemška je zbrana v posameznih okrajih, kjer jih je gotovo ena četrtina vsega prebivalstva. Če prideš v te kraje, misliš že zdaj, da si v kaki nemški provinciji, a ne na ruskem zemljišču. Nemci so se tukaj udomili še bolj nego doma, nočejo ravnati se po ruskih odredbah, ponašajo se drzovito, a večkrat tudi brezobrazno; prepripi mej Nemci in službenimi ruskimi uradi so na dnevnem redu. Tukaj se ponaša Nemeč že kot gospodar, kar odgovarja popolnoma njegovi oholi naravi.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. septembra.

Notranje dežele.

Česka. Znamenje časa je, da na Češkem povsod prodirajo Mladočehi s svojimi kandidati. Pri dopolnilnih volitvah so minoli teden v treh krajih zmagali mladočeški kandidati. „Politik“ piše tem povodom: Izid teh volitev govori tako jasno, da je odveč vsak komentar.

Dunajski mestni zastop in obrtniki. V petek je sklenil dunajski mestni zastop, da boče slovesno sprejel v mestni hiši odposlance četrtga avstrijskega obrtniškega shoda ter jih pogostil. V ta namen je dovolil 4000 gl. kredita. Ta predlog je stavil znani dr. Lueger. Obrtniški shod je zmaga protizidovske ideje, kateri se i mi z veseljem pridružujemo.

Katoliški shod. V Rumburgu na Severnem Češkem vršil se je dne 7. in 8. septembra prav slovesno in obobilni vdeležbi četrti severno-češki katoliški shod. Navzočih je bilo blizu 2000 vdeležencev. Prvi je govoril litomerški škof dr. Schöbel o potrebi verske šole ter pri tej priliki oostro obsojal nasprotne resolucije, ki so jih sklepali učitelji zbrani na učiteljskem shodu v Žatcu.

Profesor Gratl je pojasnjeval, kako krščanstvo vpliva na omiko duha; Mittelbach o šolski mladini; benediktinec Mehler o socialnem delovanju cerkve; Tra- bert z Dunaja o pešanju srednjega stanú; Opitz o obrtno-delavskem vprašanju. Odposlali so tudi vdanostne telegrame na papeža in cesarja. V odsekih so razpravljali še druga jako zanimiva vprašanja. Celotno podobo podá nam svojedobno poročilo, ki se boče sestavilo in izdalo o tem za Severno Češko prevažnem shodu.

Vnanje države.

Italija. Kakor so poročila iz Rima „Kreuztg.“, pride lisabonski nuncij Vannutelli kot papežev državni tajnik na mesto kardinala Rampolle.

Srbija. Iz Belega grada se poročila: Vsled povabila avstrijsko-ogrskje vlade udeležila se bodeta ministerski predsednik Gručić in minister javnih del Iozimovič slavnosti, ki se bo vršila dne 14., 15. in 16. septembra povodom blagoslovljenja novih zgradbe pri Železnih vratih. Imenovana srbska ministra se bosta sošla z avstrijsko-ogrkimi ministri na srbskem parniku „Delibradu“, kjer se bo priredila pojedina v čast avstrijskim gostom. — Da se odtegne mogočim neugodnostim, namerava bivši srbski kralj Milan zapustiti Beli Grad, še predno se prično volitve v skupščino.

Bolgarija. Bolgarski politični časniki omenjajo neke brošure z naslovom: „Ali je pričakovati v Bolgariji kake izpremenbe?“ Ta knjuzica, ki bo še-le na svitlo prišla, bo vseskozi politiške vsebine. Njen pisatelj obsoja vlado Battenberžanovo, slavi ruskega generala Dondukova z ozirom na njegovo upravno delovanje, poveljuje vlado princa Ferdinanda ter zatrjuje, da bo Bolgarija kmalu nezavisna država. Toda, kakor poročajo najnovejša poročila iz Sofije, ne vzbujajo omenjena brošura v višjih krogih nikake zanimivosti, da princ Ferdinand in Stambulov jo neki brez ozira obsojata. — Iz Sofije se poročila: Na večerajšnjem shodu volilcev so bile sprejete kandidature Stambulova, Tončeva, Drokova, Petkova, Sračarova iz Angbelova. Stambulov je imel govor ter povdarjal da se ne meša ni v osebno politiko ni v tuje interese. — Iz Sofije se poročila 8. t. m. mej drugim: Pri večerajšnjih volitvah so bili skoro povsod izvoljeni vladni kandidati. V mnogih krajih so javno pokazali, da so veseli izida volitev. Tudi v Plevni in nekaterih drugih krajih, kjer je imelo navadno opozicijska stranka večino, zmagali so zdaj vladni kandidati z izdatno večino. Kandidati Stambulov, Tončev in Zivkov so izvoljeni v mnogih mestih. Tri opozicijske stranke so dobile pri vseh volitvah le malo glasov. Sicer so se vršile volitve popolnoma v redu. Sofijski volilci so šli po volitvi z godbo pred stanovanje Stambulovo ter mu napravili ovacijo. Stambulov je dobil od vseh strani mnogo čestitek. Tako poročila.

Rusija. Iz Peterburga se poročila: Zaradi prevažanja čet k vojaškim vajam je prenehalo začasno prevažanje žita in lesa na južno-zahodni železnici v Kovel in Grajevo, kakor tudi na drugih železnicah čez Kovel, Brest, Bialystok, Grajevo v Gdansk, Kraljevec, Mlavko, Aleksandrovo in Ilovo.

Italija. V Turinu bo priredil občinski svet 28. t. m. pojedino na čast ministerskemu predsedniku Crispiju. Na povabilo občinskega sveta pojde Crispi na pojedino, da se vdeleži njemu prirejene slavnosti. Kakor se zagotavlja od nekaterih strani, bo imel Crispi pri tej priliki velik politiški govor v katerem bo posebno povdarjal potrebo trodružavne zveze za Italijo. Iz Turina se bo Cri spi takoj Berolin podal, da bo obiskal novega nemškega kancelarja Caprivija. — Iz Trapanije se poročila 4. t. m.: Državni podtajnik v ministerstvu vnanjih zadev, Damiani, došel je danes po poldne semkaj ter je bi na kolodvoru sijajno sprejet in pozdravljen od senatorjev, odposlancev, zastopnikov oblastev in društev. Njemu v čast prirejena pojedina, katere se je vdeležilo dvanajst senatorjev in šestinideset odposlancev, vršila se je v „Teatro Garibaldi“. Damiani je imel pri tej priliki naslednji govor: „Stopivši v trodružavno zvezo, v obrambo miru in zavarovanja, zavzemamo v njej vsekako povoljno mesto; narodna samozavest jamči, da se bodo naši interesi merili z isto mero, kakor interesi naših zaveznikov. To vsekako veselo stališče nas pa ni nikdar zadrževalo, da ne bi bili v najprijaznejših razmerah tudi z drugimi državami. Staro prijateljstvo z Anglijo, katero je vkorenineno globoko v srcih naših državljanov, ukrepljeno je z novimi prijateljskimi vezmi, vsled katerih se bodete Italija in Anglija še nadalje pospeševali v mejsebojnih interesih. Naše razmere z Rusijo so bile vedno prijateljske. Kar se tiče Francije, storili nismo nikoli ničesar, kar ne bi bilo pospeševalo mejsebojnega prijateljstva Francije in Italije.“ Govornik je završil svoj govor z naslednjimi besedami: „Bližamo se slavnostnemu trenutku splošnih volitev. Še nikoli ni bilo tako živo potreba preosnovati politiške stranke, kakor dandanjši.“ Govornik méni, da umejo volilci svojo dolžnost ter bodo osnovali zbornico z dvema ustavnima strankama. Konečno je zahteval od zbranih državljanov, naj ž njim pijó na zdravje viteškemu, vrlému, dobrotljivemu kralju, zaščitniku liberalnih (!) poroštev. Da, v Italiji so lepi liberalci!

Švica. Kakor utegne marsikom znano biti, ustanovljena je bila švicarska zveza 1291 l. Zato

(Dalje v prilogi.)

nameravajo v Švici 1. in 2. dne avgusta 1891 l. šestoletnico švicarske zveze slovesno praznovati. Glavna slavnost se bode vršila v kantonu Švicu. Tem povodom se bode darovala slovesna sv. maša, kovali se bodo posebni denarji, igral zgodovinski igrokaz in pela slavnostna kantata. Mej drugimi točkami je zaznamovan na programu tudi izlet na zgodovinsko znani vrh Rütli.

Portugal. Ko je sklepala Anglija pogodbe z drugimi evropskimi državami, nameravala je le sebe okoristiti; zakaj samogoltnežu je malo mar družih ljudi. Posebno za portugalsko državo je njeno sporazumljenje z Anglijo jako pogubonosno. Zatorej je provzročila angleško-portugalska pogodba pač po vsej pravici vzemirjenost in nezadovoljnost med Portugalci. In ta nezadovoljnost se še ni polegla med ljudstvom; zakaj te dni se je pojavil med množico upor zaradi določbe angleško-portugalske pogodbe, vsled katere se ne sme Portugalu odstopiti nikako ozemlje, če v to Anglija ne dovoli. No, saj je pa to tudi dovolj poniževalno za portugalsko državo. Brzkone se bodo pričeli zopet prepiri med Portugalci in Angleži.

Anglija. Popotovanje ruskega carjeviča se je že uradno naznanilo. Tem povodom piše „Standard“: Popotovanje carjevičevo v Turčijo je isto tako pomenljivo s političnega, kakor z obrednega stališča. Pred vsem je gotovo, da se ozira Rusija po Carjigradu. Omenjena država ne bode zamudila nobene prilike, prisvojiti si turško prestolico. Kar se pa tiče njegovega popotovanja v Indijo, ne bode imel posebnega vspeha; zakaj tu imajo tudi druge evropske države svoj vpliv.

Nemčija. V kakem razmerju živita danes knez Bismarck in nemški cesar Viljem, uvidi se iz poročila, poslanega s helgolandskega otoka v „Presse“, ki se glasi: „V Helgolandiji je napil pri slavnosti tamošnjih Nemcev neki govornik knezu Bismarcku. Ko se je nadalje predlagalo, naj se napitnica brzojavi Bismarcku, začelo se je močno ugovarjanje, rekoč: „To bi bila opozicija proti cesarju Viljemu“. In — da niso žalili svojega vladarja, ni se brzojavil pozdrav knezu Bismarcku.

Belgija. Iz Litija se poroča listom: Katoliški kongres v pospeševanje socialnih preosnov je odprt. Kongresa se vdeležuje mnogo državnikov, mej katerimi so tudi avstrijski odposlanci. Tudi so se že brzojavna poročila poslala, in sicer sv. očetu in kralju Leopoldu.

Španija. Kakor javljajo poročila iz Madrida, pripravljajo španski vojni ministri postavni načrt, da se uvede splošna dolžnost vojaške službe. — Dne 7. t. m. je zbolelo v mestu Valenciji 15 oseb za kolero. V provincijah pa vedno bolj pojemlje ta bolezen.

Izvirni dopisi.

Št. 116.

Slavno vredništvo „Slovenca“

v

Ljubljani.

Na podlagi § 19. tiskovne postave prosim slavno vredništvo, da sprejme v Svoj cenjeni list sledečo popravo:

Dopisnik iz Črnomlja v „Slovenca“ (št. 194 z dne 25. avgusta t. l.) izjavlja, da z napadom gledé zakasnele dovršitve šolskega poslopja v Črnomlju in drugačnega ravnanja z dotičnima podjetnikoma, nego s podjetnikom sosedne šole, in sploh z dopisoma priobčenima v št. 166 in 186 „Slovenca“ nikakor ni mislil in hotel dotakniti se c. kr. okr. šol. sveta, najmanj pa ga strankarstva dolžiti, ker prepričan je, da se je okr. šol. svet vedno trudil svoje dolžnosti izpolniti, ter obžaluje, da se stvar tako razlaga.

Iz navedenih dopisov, vzlasti iz onega od 25ega avgusta t. l. sledi očitno, da je napad veljal le voditelju tukajšnje šole in c. kr. okr. šol. nadzorniku, Antonu Jeršinovicu, češ, da bi bil on zakašnjenja kriv ali s podjetnikoma strankarsko ravnal. C. kr. okr. šolski svet šteje si v dolžnost, da tako predbacivanje in pisanje povsem kot ničevno zavrne, kajti zgradbo vodil je c. kr. okr. šol. svet in omenjeni nadzornik, kot organ okr. šol. sveta, je le sklepe vestno in natančno izvrševal, se za solidno zgradbo posebno trudil, ter v tem stavbeni odbor in podjetnika z dobrimi sveti tako podpiral, da zasluži le občno pripoznanje in zahvalo.

C. kr. okr. šolski svet v Črnomlju
dne 30. avgusta 1890.

Predsednik:

Dr. Hinterlechner

Dostavek vredništva: Ker je naš dopisnik sam javno priznal, da ni imel v mislih okrajnega šolskega sveta in ga ni hotel dolžiti strankarstva, ker je prepričan, da se je okr. šol. svet vedno trudil izpolniti svoje dolžnosti, v resnici ne vémo vzroka, čemu nam je sl. okr. šol. svet poslal ta popravek.

Tudi ta popravek bi lahko odložili, kakor smo onega krajnega šolskega sveta. Da pa končamo to prasko, ki je zanimiva iz mnogih vzrokov, objavimo popravek, ne iz strahu pred sodiščem, s katerim se je nam pretelo, temveč, da bode „nekdo“ mirno počival na svojih lavorikah. Forsan et haec olim meminisse iuvabit.

Z Dunaja, 6. septembra. (P o v o d e n j.) Zaradi neprestanega skoraj 40dnevnega silnega deževanja po bavorskih, tirolskih, solnograjskih in gorenjeavstrijskih hribih in dolinah, narastla je mogočna Donava, stopila iz svoje struge ter poplavlila nižje kraje in polje. Iz Linca poročajo, in sem tudi sam videl, ko sem se včeraj peljal od Pasave nazaj, da Donava sili v mesto; vojašnica, parobrodni skladišči in tabačna tovarna so pod vodo; v predmestju Urfahr pridni pionirji prevažajo prebivalce s svojimi železnimi čolni iz prvih nadstropij. Pri tej katastrofi se je potopilo 6 teh vojakov, ko so lovili ljudi. Ko sem se dalje peljal, bilo mi je vedno tesneje pri sreč, kajti videl sem na desnem in levem bregu Donave žalostno povodenj. Vsako mestece ob bregu stalo je pod vodo, videti je bilo le malo hiš, ki so molele iz vode. Po polju so se kmetje trudili, da bi rešili še kaj pridelkov. Ko se pa pripeljem v Stein pri Kremsu, kjer sem kakih šest let bival, bilo je to starodavno mestice do prvega nadstropja pod vodo. Lesena parobrodna postaja šla je po vodi, parobrod je postal pri hiši argentovi in v prvem nadstropju smo so malo oddahnili, dokler nas ni mestni čoln ponesel, kamor smo se namenili, kajti ceste so bile pod vodo. Jaz sem obiskal svoje staro stanovanje pri starem „lesenem mostu“, ki pelje čez Donavo iz Steina v najstarejše mesto na Niževavstrijskem, Mautern; o polnoči bilo mi je malo hladno pod hrbtom, potipljem, a groza, voda je bila. Moral sem takoj iz stanovanja. Popeljal sem se drugi dan iz tega sicer prijaznega mesteca na Dunaj. Tudi tukaj preti Danubius Vindoboni s svojo hladno odejo. Novo vravnani del Donave je tudi pokazal inženjerem koliko meri. Voda je stopila iz struge. Na mestnem bregu pri Praturu so parobrodna skladišča, mestno kopališče in vse tovarne, kakor tudi brežna železnica pod vodo. Voda stoji v kletih celega II. okraja. Več hiš je v nevarnosti, ako Bog ne da lepega vremena. Danes se je nekoliko zvedrilo. Mnogo radovednih ljudi je na mostovih in še ob suhih bregih Donave, ki gledajo reči, katere Donava seboj vlačí. Od Pasave do Dunaja naštel sem 30 krajev več ali manj poškodovanih po tej nesrečni povodnji. Parobrodna družba ustavila je danes vožnjo. V predmestju Brigitenau je 90 hiš pod vodo. O polnoči je deževalo silno. Ravno sem si ogledal zaporo stare Donave in našel sem tam prijatelja inženirja, kateri se muči s svojimi pridnimi delavci, da bi ohranili stari nasip z vrečami, napolnjenimi s peskom, kajti Donava bi zopet rada tekla po svoji strugi. Tudi jaz, dragi mi „Slovenec“, bi ti rad kaj novega poročal, kakor prejšnja leta, ako me zopet sprejmeš med svoje sotrudnike.*)

R o ž a n s k i.

Iz Prage, dne 5. septembra. (Grozna povodenj. — Karlov most v valovih Veltave.) Hudo je skušan letos češki ljud. Zadeva ga nesreča za nesrečo; najprvo požari, potem skazonosna toča, ki je pobila vse po poljih in uničila kmetu pridelek. Zdaj pa dohaja iz vseh krajev Češke Jobova vest o nepopisni katastrofi, koja je v sredo zjutraj iznenadila kot razljučena furija celo porečje Veltave.

Deževalo je že prej ves teden, kar lilo je z neba, ker se je na nekaterih krajih izne Češke, zlasti okoli Budjeovic, utrgal oblak, vsled česar so narasli vsi pritoki Veltave. Dokaz, kako naglo je voda tu v Pragi v reki Veltavi stopala, je merjenje pri staromestnih mlinih. Včeraj ob 2. uri popoldne je ondi stala voda 308 cm nad normalom, ob 9. uri zvečer pa že celó — 460 cm! Strel za strelom oznanjal je v sredo z višegradskih in marijauskih gradeb, da se bliža našemu mestu velikanska povodenj in da je budjeoviška ravnina nepregledno jezero.

Tu v Pragi je voda provzročila po prtljnih stanovanjih in hišah, ki leže ob obeh bregovih Veltave, mnogo škode, prizadetih je blizu 50.000 ljudi, toda vse to se ne dá primerjati s pustošenjem v odprtih krajih. Na poljih je krompir, repa in zelenjad uničena. Stogi so podkopani ali pa podrti; snopi plavajo po vodah, bore kože sesute, prostori odtrgani, vse to se drvi po reki, a tudi živina plava po vodni gladini; kmerkoli se okó ozré, vse je

opustošeno in pod vodo. Cele pokrajine, prej cve-toče in rodovitne, premenjene so v puščavo. Žal, da je tudi mnogo ljudi utonilo v razljučenih valovih, blizu Karlina je utonilo devetnajst zakopnikov, v Podmoklih pa šest. Vsa škoda se smelo broji na milijone. Jeden sam pogled po Pragi nas pouči, kako je voda pustošila po deželi.

Takih povodenj je Češka le malo doživela. V prvem trenutju se še vsa škoda in bēda pregledati ne more, koje so provzročili divji valovi. Kak obraz nam predstavlja danes sicer tako mirna srebropena Libušina reka! Ulice in nižje ležeči oddelki praškega mesta in predmestij podobni so jezerom, po kojih se vozijo vojaki in pionirji, ognjegasci, redarji itd., v pontonih, da rešijo ljudi in njih imetje. In kakor ne bi bilo še na tem dosti, divji tok reke pridrl je Čehom i do — srca, starodavni Karlov most, ta ponos zlate Prage, najkrasneja dika slovanskega Rima, ki je tvoril s Hradčani čarobno panoramo, in radi katerega je slavni Humboldt imenoval Prago, da je med najkrasnejšimi mesti na svetu, — štril iz rujavih, umazanih valov kot razvalina, nad koje krvavi sreč in bolesti solzi vsak odkritosrčen Čeh. Tudi tega, v narodnih pesmih toliko veličastnega velikana uničili so valovi in stoprav za nekoliko let bode zopet zgrajen v svoji prvotni krasoti z velikimi troški. Uničene so pa tudi vse priprave za deželno jubilejno izložbo, ki se bode morala preložiti na 1892. leto. Vendar bi poplavljeni oddelek ne oviral toliko tega podjetja, temveč pogibelj po mestu. Draga nabrežja, koja so stala milijone, so izpodkopana, dražestni in razkošni praški otoki, kakor Žofinski (najemnik ima 20 000 gid. škode), Strejski, Židovski, so pod vodo; tovarne ob reki poškodovane, stanovništvo pa obupno vije roke in ječi: Pomagajte! Usmilite se!

Kakor slaba stvar, stoji tu človek pred razljučenim življenjem, kakor pritlikavec pred takimi ogromnimi prirodnimi nesrečami; ta človek, ki se celó drzne boj napovedati Bogu, glej, ukročen je od divjega življa in obupno vzdihla.

V sredo in včeraj je dež neprestano lil z neba. Danes je jasno kot ribje okó in žarko solnce se nasmeva na opustošeno mesto. Veltava veličajno vali svoje valove, hlođe plavajo po reki. Ako primerjamo letošnjo povodenj z onimi minolih let, prekaša ta povodenj še ono leta 1872; največje povodnji je pa Praga doživela leta 1784, 1845. leta, in 2. februvarija leta 1862.

Največja katastrofa se je pa prigodila včeraj zjutraj o polu 6. uri in ob 9. uri; ko so se podrli in sesuli trije oboki Karlovega mostu v valove. Voda je namreč take ogromne klade hlođov in drv nanosila pred most, da so kupi sezali in bili nakupičeni do obokov, voda se torej ni mogla dosti odtekat, močni tok je pa potem pretrgal oboke. Na stebrih sta ostala samo velikanska soha deželnega patrona sv. Janeza Nepom., pred koje se vsako leto v 16. dan maja bere slavnostna sv. maša na mostu, — in sveti križ! K njemu v tem trenutju spenja proseče tisoč in tisoč Pražanov svoje roke za odvritev te nadloge. Usoda ostalih stebrov in obokov je negotova, in smelo se lahko reče: Karlovega mostu ni več! V obče so pa vsi sedmeri praški mostovi zeló poškodovani in izpodkopani in škoda je velikanska.

Karlov most, ta prelepi spomenik Karla IV. vlade in češkega staviteljstva pohaja iz l. 1357. in je bil od Karla IV. položen temeljni kamen dne 9. julija na staromestni strani blizu samostana sv. Klemenca. Pred tem je bil že tudi zgrajen kameneni most čez Veltavo, tega je pa podrla povodenj leta 1342. Karlov most, koji je bil početkom zgrajen v priprostem slogu brez okrasov in je spadal gledé velikosti mej najslavnejše mostove; njegova daljava znaša od zadnje hiše na Staromeški strani do mostnega stolpa na Mali strani 1572 čevljev ali nekaj nad 700 korakov. širok je 33 1/2 čevljev, visok nad navadno vodo 40 čevljev. Za gradivo so rabili trd, obtesan peskovec; sedemnajst stebrov nosi 16 obokov; obok je dvojni, in vsak se razpenja čez 67 čevljev. Ljudje pripovedujejo — kakor je čitati v stari kroniki — da so zidarji apnu primešavali — „mleka in jajec“, da bi bil trši, kajti za 1 srebrn vinar se je tedaj dobilo 14 jajec! Do včerajšnje katastrofe je bil most samo dvakrat precej poškodovan; prvokrat l. 1437, ko se je sesul na treh krajih, in so morali čezenj položiti lesene mostnice in leta 1784. dne 28. februvarja. Na obeh koncih

*) Pozdrav! Oglasite se večkrat.

Vredništvo.

mostú sta dva lepo, v gotiškem slogu in s sohami okrašena stolpa s prehodi, nad kameneno ograjo je pa postavljeno 30 lepih soh in skupin, deloma iz mramorja.

Gledé rešilnih priprav in naprav se pa čuje le en glas, da so bile nedostadne, povsodi je primanjkovalo čolnov, pa tudi ljudi, garnizija je bila pa zvonj mesta pri vojaških vajah. Baš, ko pišem te vrste, je posadka komandovana na najnevarneje kraje. Voda hitro upada.

Češki namestnik namerava sklicati deželni zbor vsled povodnji, danes se pa govori in poroča z Dunaja, da pride cesar v Prago, da se osebno uveri o veliki bēdi in pomaga brisati solze obupanja; brzojavno je že naukazal 10.000 glđ. kot prvo pomoč; že danes je to svoto namestnik izročil županu g. Solcu v roke.

Da, pomoči, izdatne pomoči treba, in sicer, kakor pravi pesnik „Slávy Deery“, — „da ne iz kalnega očesa, temveč iz pridne roke sveti nádeja“ in vse bo še dobro. Ko je usodnega dné 12. avgusta l. 1881 pogorelo národno gledišče, postavil je národ v kratkem še krasnejši Talije dom, in tako bode, Bog dal, Karlov most kmalu blestel še v lepšem lesku in veličastvu, da bode učakal drugega pol tisočletja. Ta vera in vstrajnost, osvedočena delavnost in neupognjenost češkega duha bode tudi gledé te velike nesreče trdo poročstvo, da bode kmalu vse popravljeno in se obrnilo na bolje. V tej smeri bila je Praga — caput regni — vselej velika, domovina ji bo pa sledila.

Iz Vipavske doline, 8. septembra. Včeraj popoldné izročili smo materi zemlji truplo pokojnega nadučitelja g. Alojzija Lavrenčiča. Pogreb bil je za vas Vrhpolje res velikansk. Vdeležila se ga je vsa bližnja inteligencija in mnogobrojno občinstvo. Bil je rajni občeprijatelj in zavoljo svojega delovanja tudi vreden spoštovanja. Kot učitelj na Slapu spolnoval je vrlo svojo dolžnost, kot učitelj v vipavskem trgu bil je mož na svojem mestu, in ko je dobil nadučiteljsko službo v Št. Vidu, veselila se ga je vsa občina, želeča mu le trdnega zdravja. Bil je učitelj, kakoršnih bi si pač več želeli. Četudi iz novejše šole — star je bil komaj 30 let — ni nikoli skrival svojega verskega prepričanja, dolžnosti kot kristijan je redno izvrševal. Vnet je bil za šolo, spreten in izvrsten organist.

Koliko se je trudil na Slapu za povzdigo národnega petja, vé Vipavska dolina, in v Št. Vidu deloval je enako vrlo. Žal, da mu je slabo zdravje oviralo, kar sta njegov duh in pridnost hotela doseči. Kako vešč je bil v harmonizaciji in modulaciji, kažejo nekateri poskusi v „Cerkv. Glasbeniku“. Še lansko leto je bil iz-med mnogih izbran kot pevovodja pri slavnosti 25letnice vipavske čitalnice, katero nalogo je z mnogim naporom izborno zvršil.

Bolezen jetika branila mu je še več delovati, kakor je hotel. Sklenil je svoje življenje v rojstveni hiši, po dolgi in mučni bolezni. Gg. tovariši prihiteli so iz obližja, nekateri celo iz daljnih krajev skazat mu zadnjo čast; veliko duhovnikov je šlo pred in za krsto, grof Lanthieri, vodja ajdovske predilnice g. Höhn, vsi uradniki, čitalnica vipavska z zastavo, šentvitski občinski odbor in krajni šolski svet prišli so in corpore in mnogo družega občinstva došlo je k sprevedu. Da, prav je govoril po končanem petji na pokopališču neki gospod: „Glejite, kako časti slovenski rod učitelja, ki vestno spolnuje svoje dolžnosti!“

Rajnkemu želimo večni mir v nebesih, katerega je na zemlji v večletni bolezni toliko pogrešal!

Včerajšnjega shoda v Logu vdeležilo se je do 10.000 ljudi. V nedeljo popoldné in še celo noč dohajali so romarji celo iz Furlanije, od Gorice, s Pivke in idrijskega okraja. Pri veliki sv. maši ob 10. uri peli so na koro združeni vipavski in šturski pevci.

Z Dunaja, 6. septembra. (Volilni oklic. — Obrtniški shod in dunajski mestni očetje. — Dr. Scheicherja „Compendium Repetitorium“. — Katoliško šolsko društvo.) Katoliško politično tiskovno društvo v Št. Politu je izdalo za bližnje volitve v deželni zbor volilni oklic, kjer omenja, da priporoča samo take može, kateri s svojim javnim in zasebnim življenjem opravičujejo nado, da bodo 1. vestno stali na temelju krščansko-katoliške vere; 2. da bodo vsikdar zvesti svojemu vladarju, in 3. da bodo nesebični in neustrašeno delovali za domovino in se v zlasti ozirali na želje in potrebe svojih volilcev. — Zatem našteje imena kandidatov, med katerimi

je tudi znani socijolog dr. Scheicher. — Tudi politična društva na Dunaju pridno snujejo volilne shode; na „Alsergrundu“ so mestnega odbornika Latschko postavili antisemitje proti podžupanu dr. Boshke-ju; politično društvo „Edinost“ je po nasvetu dr. Lueggerja imenovalo kandidata kooperatorja Schnabelna, ki je rekel, da hoče, ako bo izvoljen, delovati v deželnem zboru kot smrtni sovražnik liberalizma, kot antisemit in kot prijatelj ljudstva.

Kak vpliv imajo združeni kristijani v mestnem zastopu dunajskem, priča nasvèt dr. Lueggerja gledé na obrtniški shod, ki je bil vsprejet z veliko večino glasov. Ta nasvèt se glasi: „Občno znano je, kako potreben je krepak, cvetoč obrtniški stan in zato vsakdo, komur je mar blagor države, z veseljem pozdravlja, da se snidejo na Dunaju možje iz vseh krajev Avstrije brez razločka narodnosti, da slovesno izjavijo želje in potrebe svojega stanu. Mestni magistrat zato z veseljem pozdravlja zastopnike obrtnega stanu zbrane 6. t. m. na četrtem splošnem avstrijskem obrtniškem shodu in naprosi gospoda župana, da ta sklep tudi izvrši. Da se v ta namen vse potrebno ukrene, dovoli se do 4000 glđ. kredita.“ Iz strahu pred obrtniki si liberalci niso upali nasprotovati temu predlogu in tako bode zastopnike obrtnikov dunajski župan ali njega namestnik slovesno pozdravil. — Na letošnjem obrtnem shodu hočejo obrtniki osnovati nekak program, na kateri se bodo upirali obrtniki pri prihodnjih deželnozbornih volitvah. Uprav zaradi tega se je toliko trudilo liberalno časopisje, da bi preprečilo shod, ki bo tudi v političnem oziru velike važnosti.

Neumorni izdajatelji znanega lista „Correspondenzblatt f. d. kath. Clerus“ zasnovali so izdavanje praktično-važnih knjig in sicer je pričel dr. Scheicher s prvo knjigo: „Compendium Repetitorium Theologiae moralis“. Kdor pozna Scheicherjevo pisavo, verjel mi bo rad, da je tudi ta njegova knjiga izvrstna. Knjiga, priporočila vredna v zlasti duhovnikom, velja za naročnike omenjenega lista 2 glđ., sicer v knjigarnah 2 glđ. 50 kr.

Katoliško šolsko društvo izdalo je svoje letno poročilo; iz tega posnamemo, da šteje društvo 11.428 udov in 3280 dobrotnikov; podružnic, ali kakor jim tukaj pravijo „farnih skupin“, ima društvo 85. Ono vzdržuje na Dunaju štiri- in petrazredno deško šolo in dekliško šolo, podpira raznovrstne šole šolskih sestrá ter je vložilo dné 27. julija temeljni kamen za svoje najvažnejše delo, namreč da ustanovi katoliško učiteljsko pripravnico v Währingu pri Dunaju. Društvo izdaje tudi svoje časnike in knjižice ter se pogostokrat shaja pri shodih. Napredki tega mladega društva so sicer lepi, vendar ako jih primerjamo z nemškimi „šulvereinom“, moramo reči, da se katoliki veliko premalo brigajo za svoje šolsko društvo, kakor se mora, žal, reči tudi o vaši šolski družbi sv. Cirila in Metoda. Brez živahnega delovanja, brez požrtvovalnosti se nič ne doseže.

Iz Zagreba, 6. septembra. V Zagrebu je zborovala glavna skupščina „Zveze hrvatskih učiteljskih društev“ od 3.—5. septembra. Zbralo se je na to skupščino do osemdeset učiteljev in učiteljic od raznih strani. Predsednik g. Ivan Filipović je pozdravil zbrane skupščinarje ter omenil lepega napredka, ki se opaža v tem društvu, čeravno do zdaj še niso v mnogih mestih učitelji zbrani, kakor bi mogli biti; ali on se nadeja, da se bode tudi v tem kmalu na bolje obrnilo.

Na to je prebral tajnik poročilo središnjega odbora, ter omenja, da je učiteljski dom, v katerem imajo zdaj učitelji svoje središče, popolnoma dodelan, in da je v njem odprta tudi čitalnica. Navada je bila, da se je v teh skupščinah razpravljalo o vprašanjih, katera so rešili učitelji tekom jednega leta. Za najbolje take razprave so določene tudi nagrade; ali letos ni bila nobena razprava nagrajena, pa se tudi ne bodo dana vprašanja razpravljala. Blagajniško poročilo za tekoče leto je prav povoljno, kajti vkupni izuos je v vsem 8083 glđ., troški pa 7563 glđ., torej prebitka 520 glđ.

Skupščina je potem razpravljala o šolskih kopališčih. Mesto Zagreb hoče namreč v novih šolah prirediti tudi kopališča za otroke, vendar pa hoče prej slišati mnenje učiteljstva o tej zadevi; zatorej je mestno zastopstvo predložilo to vprašanje glavni skupščini. V sklenjeni resoluciji o tem vprašanju učiteljstvo ni v načelu proti takim kopališčem, vendar pa naj mestno zastopstvo prej, nego jih uredi, pošlje izvedence v mesta, kjer že obstoje taka kopališča, da se popolnoma osvedoči v tem pogledu,

je li potrebno kaj takega tudi pri nas, in kako bi se dalo to izvesti.

Potem se je razpravljalo prav obširno ob izdavanju „Letopisa“ učiteljske zveze, ter se je konečno sklenilo, da se bode v bodoče tak „Letopis“ izdajal vsako leto ob jednom s šematizmom učiteljstva.

Posebno važna je bila razprava o statutu za učiteljski konvikt v Zagrebu. Hrvatski učitelji hočejo namreč za svoje otroke osnovati konvikt v Zagrebu. Kakor so si sezidali krasen učiteljski dom, tako mislijo tudi zavod za svoje otroke z lastnimi troški osnovati, in kakor ima vsak učitelj, ki je vplačal svoj del za učiteljski dom, pravico, nekaj dnij zastonj v njem stanovati, tako bodo imeli tudi otroci vsakega učitelja, ki bode vplačal določeno svoto za konvikt, prosto stanovanje in oskrbo v tem zavodu.

Marsikdo si bode mislil, da je to presmela osnova; ali če pomislimo, da so učitelji v kratkem času zbrali do 100.000 glđ. za učiteljski dom, moramo se nadejati, da bodo tudi to drugo svojo osnovo počasi izveli. In kolike koristi bodo imeli učitelji od tega zavoda! Pomislimo si učitelja na deželi s slabo plačo in mnogobrojno rodovino. Dokler so otroci majhni, je že še, ker jih more učitelj sam poučevati, a ko so zreli za višje zavode, ne more jih po navadi poslati v mesto na daljne nauke, ker so troški le preveliki, in vendar si želi vsak učitelj, da mu bodo otroci odgojeni dobro in po stanu. Kolika pomoč bode tedaj za učitelje, ko bodo mogli otroke lahko pošiljati na nauke v Zagreb, kjer bodo mogli dokončati vse šole. Vsak učitelj, ki bode položil vpisnine v dva napredna polletna obroka po 5 glđ., a potem skozi prvih pet let mesečno plačal po 1 glđ., drugih pet let pa mesečno po 50 kr., bode imel pravico, da bodo njegovi otroci sprejeti v konvikt. To je gotovo malo prinosa za pojedina, a vsi vkupe bodo zbrali lepo svoto, pa bržkone, da bode pomagala tudi vlada in dobrodušni prijatelji šolstva, da se izvede v kratkem ta lepa ideja. S tem činom so pokazali zopet hrvatski učitelji, kako rodoljubno oni mislijo in kako delavni in vztrajni so oni v vseh svojih podjetjih. Bog blagoslovi započeto delo!

Dnevne novice.

Jurij Šubic. †

Neizprosna smrt izbrala si je zopet novo zrtev mej vrstami odličnih naših mož. V Lipskem je namreč v ponedeljek popoldné v tamošnji bolnišnici za anēmijo umrl najboljši slovenski slikar, g. Jurij Šubic. Nedavno še smo poročali, da je iz Pariza poslal svojo sliko „Kamnanje sv. Štefana“ za podružno cerkev v Štefanji Vasi pri Ljubljani, a danes že moramo poročati o nenadni njegovi smrti na tuji zemlji. Bil je mlajši brat tudi že umrlega slikarja Janeza, porodil se je 13. dan aprila 1855 v Poljanah nad Škofjo Loko kot drugi sin po Slovenskem znanega slikarja in podobarja Štefana Šubica, umrlega dné 9. junija 1884. Z bratom svojim učil se je Jurij najprvo pri znanem slikarju Wolfu v Ljubljani, l. 1873. pa je na Dunaju stopil v slikarsko akademijo, kjer mu je bil učitelj profesor Griepenkerl. Tu je dobil zlato Fürgerjevo svetinjo za najboljšo koncepcijo zadnjega prizora Schillerjeve pesni: „Der Gang nach dem Eisenhammer.“ Za Stritarjev „Zvon“ je risal ilustracije k „Raji“, a l. 1878. moral drugič obleči vojaško suknjo ter iti v Bosno, kjer pa ni zanemarjal svojega pravega poklica. Vrnil se je po zasedanju Bosne zopet na Dunaj, o počitnicah l. 1879. pa je šel z grofom Mensdorffom na Češko, kjer je bival nekaj mesecev. Isto leto meseca decembra potoval je na ponudbo dunajske akademije v Atene, kjer si je znani dr. Schliemann zgradil lepo palačo. Tu je nashkal več posnetkov po starinskih slikah iz Pompeja in dovršil več svojih načrtov. Leta 1880. se je preselil v Pariz, kjer je s češkimi slikarjem Hynaisom izdelaval slike na platno za češko národno gledališče. Pozneje je shkal pri Munkacsy-ju in Brožiku. Za kranjski muzej je zvršil krasne štiri alegorije v stolbišču in portrète Valvazorja, Cojza, Vodnika in Herbersteina. Nashkal je tudi več sv. slik za cerkve na Kranjskem. Krasna dela njegova so slike v tukajšnji župni cerkvi sv. Jakoba, podoba v oltarju na Rožniku, podoba sv. Jurija v Št. Juriju pri Kranju in slika sv. Cirila in Metoda v Cerkljah. Za cesarjeviča Rudolfa delo „Die österreichisch-ungarische

Monarchie in Wort und Bild“ je Jurij Šubic naslikal več krasnih ilustracij. S kratka: Z Jurijem Šubicem zgubili smo slavnega umetnika, ki bi bil s svojimi proizvodi gotovo povečal slavo svojo in slovenskega naroda. Žalostnega srca kličemo ob odprtih jami na tujem: Slava njegovemu imenu, naj v miru počiva!

(Konfiskacija.) Včerajšnja številka našega lista je bila zaplenjena zaradi uvodnega članka „Nov udarec na slovensko šolstvo“, v katerem smo govorili o razglasu predsednika okrajnih šolskih svetov v Mariboru, Slov. Bistrici in Šentlenu, namestniškega svetovalca barona Heina. — Današnja številka ima pol pole priloge.

(Umrli) je v Konjicah na Štajerskem znani rodoljub tamošnji zdravnik g. dr. Dragotin Prus. Naj v miru počiva!

(Odlikovanje.) Profesor na državni gimnaziji v Ljubljani g. Valentin Kermavner je na svojo prošnjo umirovljen; tem povodom mu je došel izraz Najvišje zadovoljnosti za dolgoletno in zaslužno delovanje. — G. naučni minister je podelil bivšemu voditelju prve mestne deške šole v Ljubljani, gosp. Andreju Praprotniku, povodom njegovega umirovljenja naslov ravnatelja. Čestitamo.

(Premembe v gimnazijskem učiteljstvu.) Presvetli cesar je imenoval ravnatelja na novomeški gimnaziji, g. Andreja Senekoviča, za ravnatelja višje gimnazije v Ljubljani, ravnatelja bivše nižje gimnazije v Kranju, g. Fr. Wiesthalerja, za ravnatelja nove nižje gimnazije v Ljubljani; profesorja na državni gimnaziji v Dunajskem Novem Mestu, g. dr. Fr. Detelo, za ravnatelja gimnazije v Novem Mestu. Profesor na novomeški gimnaziji g. Fr. Brežnik je premeščen na ljubljansko višjo gimnazijo, profesor gosp. J. Franke v Novo Mesto, profesor v Novem Mestu g. J. Sturm na realno v Sechshausu, profesor na nižji deželni gimnaziji v Ptujju g. Fr. Zelezinger na drugo gimnazijo v Gradcu. Dalje sta imenovana za gimnazijska učitelja in iz Ljubljane v Novo Mesto premeščena g. Fran Novak in g. J. Fon.

(Potrjena deželna postava.) Presvetli cesar je z odlokom z dne 11. avgusta potrdil postavni načrt deželnega zbora kranjskega o zboljšanju živinoreje.

(Prečast. gosp. semeniški profesor Anton Zupančič) vrnil se je včeraj srečno s potovanja v Egipt in Palestino.

(Sokolska slavnost v Celju), o kateri obširneje govorimo na drugem mestu, vzvršila se je 7. in 8. t. m. v kljub strastni protigaitaciji nasprotnikov prav sijajno. Kmalu po slovesnem dohodu v mesto podali so se „Sokoli“ k sv. Jožetu, kjer so se korporativno vdeležili sv. maše. Popoldne pri banketu starosta celjskega „Sokola“ gosp. dr. Vrečko pozdravi goste ter spregovori navdušeno napitnico svetlemu cesarju; za njim je govorilo še več drugih vdeležencev Slovencev in Hrvatov. Ko so se zvečer vračali posamezni Slovenci v svoja stanovanja, napadali so jih neznaní nemški zlikovci; zmernosti in premagovanju od strani Slovencev zahvaliti se je, da ni prišlo do pretepov. Drugi dan dopoldne so si ogledali razvaline gradu, popoldne vršil se je posebno sijajno izlet v znani značajno narodni trg Žalec, ki je ves okrašen vsprejel drage mu goste. Na potu so „Sokole“ zopet napadli s kamenjem nekateri mladi ljudje s črnorudeče-zlatimi trakovi; orožniki pa so hitro napravili red ter zaprli nadležnike. V parku kneza Salm-Reifferscheidta vršila se je zatem ob ogromni vdeležbi prijazna ljudska veselica. Ker se je med veselico raznesla novica, da jih nameravajo v Celju zopet napasti, vrnili so se skupno iz Žalca proti Celju. Sokolska veselica slovesno izvršena ostane vsem vdeležencem v prijetnem spominu in bo po svoje gotovo pripomogla, da dobi Celje slovensko lice.

(C. kr. obrtni strokovni šoli v Ljubljani) pričneta šolsko leto ob enem z drugimi učnimi zavodi v Ljubljani. Vpisovanje v obe šoli (za leseno industrijo in za umetno vezenje) se vrši dne 16. septembra zjutraj od 9. do 12. in popoldne od 3. do 5. ure v pisarni strokovnih šol (Virantova hiša, I. nadstropje). Za vstop je treba spričevala o dovršenih ljudskih šolah in o dovršenem 14. letu. Število novih učencev šole za lesno industrijo je omejeno na 18. Podrobnosti povedó plakati in tudi vodstvo, ki daje drage volje vsa potrebna pojasnila.

(Poročil) se je g. Janko Rahne, c. kr. notar v Senožečah, z gospodičino Heleno pl. Höffern-Saalfeld z Brda.

(„Lega nazionale.“) Na mesto razpuščene „Pro Patrie“ so primorski Italijani hoteli osnovati novo društvo z imenom „Lega nazionale“. Notranje ministerstvo pa je odbilo prošnjo za vstanovitev, ker se pravila skoraj doslovno glasé, kakor ona razpuščene „Pro Patrie“. Ker pa je to društvo gojilo protidržavne namene, je ministerstvo le dosledno postopalo, da je prepovedalo novo društvo z istimi državi nevarnimi nameni. Mi z veseljem pozdravljamo ta korak visoke vlade.

(Podpora poplavljenecem.) „Wiener Ztg.“ je v soboto objavila cesarski odlok, s katerim je vlada na podlagi § 14. drž. tem. postave pooblaščená, porabiti dva milijona iz državnega zaklada za poplavljenca na Češkem, Nižje- in Gorenje Avstrijskem, v Šleziji in Predarliskem.

(„Glasbena Matica.“) Oni učenci, ki želé vstopiti v šolo „Glasbene Matice“, zglasé naj se 15., 16. in 17. septembra t. l. od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—6. ure popoldne v šolskih prostorih (Špitalske ulice št. 7, Permetova hiša, II. nadstropje), kjer se bode vršilo vpisovanje. Poučevalo se bode v igri na glasovirji, na goslih in na raznih drugih instrumentih, v petji, teoriji in harmoniji. V glasbeno šolo vsprejmó se samo otroci udov „Glasbe Matice“. Učnina za jednega učenca znaša 1 gld. na mesec, udnina 2 gld. in vpisnina 1 gld. za celo leto., katere zneske je vplačati takoj pri vsprejemu.

(Cesarski namestnik vitez Rinaldini) je minoli teden potoval po Soški dolini na Goriškem. Obiskal je Solkan, Plave, Deskle, Kanal, Ročinj, Kobarid, Breginje, Bolec, Sočo in Trento. Ljudstvo ga je povsod sijajno sprejemalo. Spremljali so ga namestniški svetovalec vitez Bosizio, okr. komisar Lasciac, dež. šol. nadzornik vitez Klodič, načelnik veteranov Jacobi in drugi.

(O boju pri Piščenci) poroča se nam dodatno iz Kranjske gore: Neki v Ljubljani izhajajoči nemški list skuša dokazati, da je bil le slučajen krvavi čin, ko so nemški mladiči ustrelili J. Pretnarja iz Trente. Dotični list pripoveduje, da so lovci streljali za Trentarji, ker se ti niso hoteli ustaviti in izročiti ustreljenega divjega kozla. Zakaj pa se nista ponesrečila ostala dva Trentarja, o katerih se poroča, da je jeden obstreljen v nogo, drugi v hrbet? Taka predrznost je prevelika, da skušajo izgovarjati mladiče, ki streljajo ljudi, kakor „gamse“. Piše se dalje v dotičnem listu, da je dogodek jako razburil duhove, in dopisnik vpraša, zakaj nihče iz Kranjske gore ni hotel iti po ubitega Trentarja. To je pač naravno, da ljudje niso mogli hladnokrvno prenašati nečloveškega čina. Če pa dopisnik misli, da so naši ljudje tlačani nemške gospóde, moti se zeló. Ali ni bila v prvi vrsti dolžnost onih, ki so krivi nesreče, da bi bili poslali po mrtveca? Gospóda hoče vso stvar potlačiti, a ne pojde. Kakor se čuje, bodo sedanji zakopniki zgubili lov.

(Demonstracija s pomočjo šolske mladeži.) Od Celja se nam piše: Društvo za popraviljanje cerkve v Vitanji je od ministerstva izposlovalo dovoljenje za priredbo tombole dne 14. t. m. v korist društvene blagajnici. Prostor za igro so dobili pri nekem zmerno mislečem tržanu. Toda „nemški“ prenapetneži so povzročili, da je imenovanec obljubo preklical. Ker pa s tem tombole niso onemogočili, prišli so na misel, da bodo v ime sklepa šolskemu letu osnovali ob isteji uri šolsko veselico. Pogledom na okoliščine to ni drugo, kakor „čedna“ demonstracija s pomočjo šolske mladeži.

(Posojilnica v Vitanji) je, kakor se nam iz tamošnje okolice javlja, pri nekem gospodarji najela sobo za poslovanje. Toda „tržani“ so posestnika pregovorili, da je pogodbo preklical, češ, on je bil pijan in da ni vedel, kaj dela. Toda pri sodišči se je dokazalo, da gospodar ob osmej uri zjutraj, ko je pogodbo podpisal, ni bil pijan. Pogodba torej obvelja.

(Četrti avstrijski obrtniški shod na Dunaju) vršil se je v nedeljo in ponedeljek, kakor se nam poroča, jako sijajno v pravem avstrijskem in domoljubnem smislu. Zbralo se je iz vseh avstrijskih pokrajin do 2000 zastopnikov raznih obrtniških strok brez razlike narodnosti. Ker bodemo še obširneje govorili o tem pomenljivem shodu, omenimo danes, da so Kranjsko zastopali: drugi podpredsednik kranjske trgovske in obrtniške zbornice in deželni poslanec g. A. Klein, čevljarski mojster g. J. Žitnik in g. J. Hoenigmann. Shodu je predsedoval načelnik Fenzl, v imenu dunajske mestne občine je zborovalce pozdravil podžupan dr. Borschke. Takoj pri prvi seji so morali židovski liberalci slišati

trpke besede, ker so skušali zabraniti obrtniški shod in siloma zadušiti opravičene tožbe obrtnikov. Na predlog odposlanca Unterbergerja iz Inomosta so sklenili, da pojde deputacija obrtnikov k presvetlemu cesarju, da izrazi udanost in zvestobo avstrijskih obrtnikov. V to deputacijo je izbran za Kranjsko g. A. Klein. Svita se tudi med obrtniki; upamo in želimo, da pridejo zánje boljši dnovi.

(V Trstu) so v soboto zaprli nekega 17letnega zlikovca Corettija, ki je nekda delal petarde, katere so pokale dne 24., 27. in 29. avgusta.

(V Gorici) so bili ponedeljek posvečeni v mašnike naslednji čč. gg.: Benk Blaž, Camuffo Josip, Drius Avgust, Rojec Ivan, Ivančič Matija, Rejec Jakob, Vuga Alojzij, Kodromac Janko, Valentinčič Ignacij.

(V Pulju) bodo dne 25. t. m. v morje spustili novo vojno ladijo „Kaiserin Elisabeth“. Kumica ji bode nadvojvodinja Marija Valerija, kateri pripravljajo sijajen sprejem.

(V Postojino) se je ponedeljek popoldne pripeljalo s posebnim vlakom 250 članov brnskega obrtnega društva; ogledali so si lepo razsvetljeno jamo in se potem odpeljali v Trst in Reko.

(Iz-pred porotnega sodišča.) V petek popoldne je sedel na zatožni klopi Janez Bolha iz Šmartina pri Cerkljah, ki je bil zatožen, da je hotel zažgati svoje poslopje. Porotniki so soglasno zanikali vprašanje in sodišče ga je oprostilo. — Pri drugi obravnavi je bil zatožen Peter Mohar iz Škofje Loke, ki je kramarici Mariji Juvan naredil škode do 800 gld. Obsojen je bil na pet let težke ječe, poostrene s postom.

Telegrami.

Dunaj, 8. septembra.*) Jutri zvečer odputuje cesar k vojaškim vajam na Ogrsko, dne 16. septembra pa k vajam v Šlezijo ter se povrne na Dunaj 19. septembra. Kakor se poroča od zanesljive strani, pride nemški cesar na dvorni lov na Štajersko dne 2. oktobra. Tem povodom bo nemški cesar sijajno sprejet na Dunajskem kolodvoru in prirejena bode dvorna pojedina v Schönbrunn. Lov se bo vršila 10 dni.

Dunaj, 8. septembra.*) Danes se je z ozirom na povodenj vendar na boljše obrnilo. Dočim je po noči voda še vedno naraščala ter jela zalivati Prater, začela je proti poldnevu polagoma padati. Iz višje ležečih mest: Steina, Linca in Ratisbone se poroča, da voda hitro pada, kar se bo tudi na Dunaju kmalu zgodilo. Povodenj je napravila na Dunaji in po okolici mnogo škode, ki se bo mogla še-le potem preceniti, ko bo minila povodenj.

Dunaj, 8. septembra.*) Danes je končan četrti avstrijski obrtniški shod. Odposlanec do 2000, uspeh popoln. V deputacijo obrtnikov, ki pojde k cesarju, je za Kranjsko izvoljen Anton Klein.

Praga, 8. septembra.*) Razglas z ozirom na cesarjevo naredbo, da se pomaga vsled povodnji ponesrečenim prebivalcem, sprejelo je prebivalstvo z velikim veseljem. Po vseh cerkvah se je govorilo z lec, da naj se nabirajo darovi za nesrečnike. V poplavljenih mestih je razdelilo dunajsko prestovoljno rešilno društvo golaža in mesa med 3000 ljudij. Baron Mundy vozi se sam okoli nesrečnikov z jedili.

Praga, 8. septembra.*) Presvetli cesar je podelil poplavljenecem v Budejevicah 3000 gld.

Praga, 8. septembra.*) Ker je nevarnost minila, razpuščene so dotične povodensjske komisije. Pri cesarskem namestništvu je prišlo mnogo darov, in sicer so darovali: Cesarski namestnik grof Thun 4000 gld., kardinal knez in nadškof Schönborn 4000 gld., praška podružnica kreditne banke 3000 gld., bankir Karol vitez Zdekauer 2000 gld., Kardinal knez in nadškof Schönborn je obiskal vsa praška poplavljená mesta ter povsod tolažbo in podporo delil. Promet po pošti in železnici je od danes naprej zopet popolnoma reden.

Praga, 9. septembra.*) Včeraj je bila osnovana seja deželnega pomožnega odbora. Cesarski namestnik je predložil organizacijski

*) Iz konfiskovanega lista.

načrt, ki je bil soglasno sprejet. Poziv za pomoč pozivlja vse milosrdne ljudi, naj dadó hitro in izdatno pomoč.

Požun, 8. septembra.*) Krasni kraj Veliki Surany gori vže od poldne. Goreti je začelo v velikih ulcah. Pri silnem viharju je upepelil požar vže 30 hiš.

Draždane, 8. septembra.*) Laba še narašča. Šole so zaprte.

Gibraltar, 9. septembra.*) Trije angleški častniki so se sprli s Spanjoi; si so Angleže ranili z bodali. Angleška vojaška oblast je pričela preiskavo.

Budimpešta, 10. septembra. Iz obdunavskih pokrajin prihajajo poročila o povodnji, vzlasi nevarnost Rabnu preti. Okolica gonska je zelo zalita. V Požunu je napravila voda veliko škodo na grajenem mostu.

Berolin, 10. septembra. Iz Draždan ob 11 uri zvečer prišedši brzovlak je zavozil na peron do stopnic. Strojevodja in kurjač sta poškodovana. Dva vagona sta se zdobila.

Solun, 9. septembra. Iz zastopnikov vseh narodov se je osnoval odbor v pomoč solunskim pogorelcem. V ta namen so vže darovali odboru avstrijski konzul 1500, francoski 1000 in italijanski tudi 1000 frankov. Imenovanemu odboru je častni predsednik Vali.

Oporto, 9. septembra. Cesarica Elizabeta se je pripeljala semkaj na ladiji „Chazalie“ in bo bržkone vže danes odpotovala v Lisabono.

Southampton, 10. septembra. Štrajkujoči delavci v ladijarnici so napali zvečer druge nestrajkujoče delavce. Vojaštvo je poseglo vmes z bajoneti. Mnogo je ranjenih. En poročnik in dva vojaka so s kameni težko poškodovani.

San Francisco, 10. septembra. Grof Andor Ozechenyi, katerega so nedavno pogrešali, došel je s svojimi tovariši zdrav s popotovanja na otoke v Južnem morji iz Honolulu se povrne domovino.

Služba cerkvenika in organista

v **Št. Jurji pri Šmariji na Dolenjskem** je izpraznjena, ki se zamore v 14 dneh nastopiti. Prosilci naj se pismeno oglasijo pri župnijskem uradu. Prednost imajo oženjeni. (3-3)

Organist in cerkvenik

išče službo. Zmožen je ta posel opravljati tudi pri kaki mestni župniji. Več pové iz prijaznosti opravništvo „Slovenca“. (3-1)

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrine na 24 ur v
		zrakomera v mm	toplomera po Celzijju			
7	u. zjut.	739.8	8.8	brezv.	megla	0.00
7	u. pop.	736.9	20.6	sl. vzh.	del. jasno	
7	u. zveč.	738.7	13.4	sl. vzh.	jasno	
8	u. zjut.	738.4	12.0	sl. vzh.	oblačno	0.00
8	u. pop.	738.3	17.6	sl. vzh.	del. jasno	
8	u. zveč.	740.1	12.3	sl. vzh.	del. jasno	

Srednja temperatura obeh dni 14.3°, in 13.9°, za 1.2° in 1.4° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

10. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gl.	—	kr.
Srebrna " 5 1/2 " 100 " 16%	88	"	75	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	107	"	45	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	25	"
Akije avstr.-ogerske banke	976	"	—	"
Kreditne akcije	309	"	50	"
London	112	"	40	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleond.	8	"	95	"
Cesarski cekini	5	"	38	"
Nemške marke	55	"	10	"

Posebni vlak v GORICO in na SV. GORO

z nižano ceno odide iz LJUBLJANE j. kolodv. v soboto, dne 13. septembra 1890.

Vožnje cene nižane so tako, kot prej še nikoli. Iste so nižane tudi za postaje od Celja do Ljubljane in od Trsta do Nabrežine z uporabo navadnih poštnih vlakov, kakor je spodaj navedeno.

Vožnja cena do Gorice in nazaj				Vožnja cena do Gorice in nazaj			
Odhod poštnega vlaka iz		II. raz.	III. raz.	Odhod posebnega vlaka iz		II. raz.	III. raz.
Celja	ob 1 uri 54 m. zjutraj	gl. 9.85	gl. 6.45	Ljubljane	ob 7 uri — m. dopold.	gl. 6.65	gl. 4.30
Laškega	" 2 " 11 " "	" 9.40	" 6.15	Borovnice	" 7 " 36 " "	" 5.55	" 3.80
Rimskih Toplic	" 2 " 23 " "	" 9.15	" 6.—	Logatec	" 8 " 18 " "	" 5.25	" 3.40
Zidanega Mosta	" 2 " 47 " "	" 8.85	" 5.80	Raketa	" 8 " 48 " "	" 4.85	" 3.15
Hrastnika	" 3 " 01 " "	" 8.60	" 5.60	Postojna	" 9 " 10 " "	" 4.30	" 2.75
Trbovelj	" 3 " 10 " "	" 8.45	" 5.55	Prestraneka	" 9 " 22 " "	" 4.05	" 2.60
Zagorja	" 3 " 19 " "	" 8.35	" 5.45	Sv. Petra	" 10 " 10 " "	" 3.90	" 2.50
Save	" 3 " 34 " "	" 8.05	" 5.25	Gornjih Ležeč	" 10 " 28 " "	" 3.50	" 2.20
Litije	" 3 " 47 " "	" 7.80	" 5.10	Divče	" 10 " 51 " "	" 2.95	" 1.85
Kresnice	" 4 " — " "	" 7.50	" 4.90	Sežane	" 11 " 08 " "	" 2.65	" 1.65
Lazov	" 4 " 15 " "	" 7.5	" 4.70	Proseka	" 11 " 30 " "	" 2.25	" 1.40
Zaloga	" 4 " 27 " "	" 6.95	" 4.50	Nabrežine	" 11 " 58 " "	" 1.75	" 1.10
Dohod v Ljubljano	" 4 " 40 " "	" 6.65	" 4.30	Dohod v Gorico	" 1 " — " popold.	" —	" —

Vožnja cena do Gorice in nazaj			
Odhod poštnega vlaka iz		II. razred	III. razred
Trsta	ob 9 uri — m. dopo'd.	gl. 2.30	gl. 1.45
Grinjana	" 9 " 21 " "	" 1.90	" 1.20
Dohod v Nabrežino	" 9 " 40 " "	" 1.75	" 1.10

(Potem zveza z gorenjim posebnim vlakom.)

Ob dohodu v Gorico je takoj odhod na sv. Goro, kjer boe slovesni vsprejem, potem litanije. Zvečer in istotako v nedeljo zjutraj cerkvena opravila in slovesna velika sv. maša s pridigo, ob 2 uri popoldne péte litanije, slednjic slovesni spreved s petjem in nagovorom ob odhodu. — Povratna vožnja dovoljena je sicer do 26. septembra t. l. zvečer z vsakim osebnim vlakom (izvzemlj brzovlak), vendar je splošnje povratno potovanje dne 14. septembra ob 5 uri 17 minut popoldne iz Gorice, in ob 7 uri 11 minut iz Nabrežine, dohod v Ljubljano pa ob 11 uri 32 minut, na Zidani most ob 2 uri 20 m. in v Celje ob 3 uri 12 minut popolnoč. — Obiskovalci Trsta plačajo vožnjo od Nabrežine v Trst posebej. — Natančni vozni red je dobiti prej pri podpisnem, poslej pa pri odhodu vlaka. — Na povratni vožnji smejo udeleženci potovanja dvakrat izstopiti; iz-top se mora pa dotičnemu poslujočemu postajinemu uradniku naznaniti. — Vožne karte preskrbe naj si spošt. vdeleženci pravočasno, da se morejo potrebne priprave točno vršiti, dobijo se skrajni čas v Ljubljani do petka, dne 12. septembra opoldne (zunaj Ljubljane pa do četrta, 11. septembra) v pisarni za potovanje gosp. JOSIP-A PAVLIN-a, v Ljubljani, Marijin trg šte. 1, kjer se dajo potrebna pojasnila in se odgovarja na vsa vprašanja. Tudi se ondi vsprejemajo razprodajalci listkov proti primerni odškodnini. — Na dan odhoda se vsprejem nikomur ne more zajamčiti. — Uvažuje tako nizko ceno vožnje, kakor prej še nikoli, se nada obilne udeležbe in vabi

Odbor za potovanje.

Vožni listki dobivajo se za Ljubljano tudi pri g. Fani v Špitalskih ulicah, g. Podrekarju na sv. Jakoba Trgu, g. Blazniku na Starem Trgu, g. Strnadu na dolenski mitnici.

Sveža divjina

srnino hrbitišče	klg.	gl. 1.40
" stegno	"	1.20
" pleče od stegna	"	—70
sveže jerebice, postrvi, sulce, z mlekom maščeno kuretnino razpošilja na vse kraje		

Gustav Treo,
Kolizej, Ljubljana.

(3-1)

Premija na svetovni razstavi v Londonu 1862, Parizu 1867, Dunaji 1873, Parizu 1878.

Klavirji na obroke za na deželo salonski krilasti klavir, pianine (52-29)

iz tovarne svetovno znane tvrde (Gottfried Cramer) — Wilh. Mayer na Dunaji za 380 gl., 400 gl., 450 gl., 500 gl., 550 gl., 600 gl., 650 gl., pianine za 350 gl. do 600 gl. Klavirji družih tvrdk za 280 do 350 gl. Izposojilo klavirjev za na deželo pod najugodnejšimi pogoji.

Prodajalnica in posojilnica klavirjev A. Thierfelder, Dunaj, VII., Burggasse 71.

OLJNATE BARVE

kositarskih pušicah po pol in jeden kilo priporoča najceneje

ADOLF HAUPTMANN,

tovarna oljnatih barv, laka in firneža

(90)

semeniško poslopje 6 LJUBLJANA semeniško poslopje 6.